

ته‌کنینکا فه‌گیرانی د کورته چیروکی

(مه‌یدانا کووچکان) ا (ئیسماعیل هاجانی) دا

م. حسین ئوسمان نه‌بدوره‌حمان

زانکویا زاخو / فاکولتیا زانستین مروقایه‌تی / پشکا زمانی کوردی

پیشه‌کی :

د هه‌ر سه‌رده‌م و قوناغه‌کین ژيانا مروقایه‌تی دا، هنده‌ک مروقا ب هزر بیر و شه‌نگستین تایبه‌ت ب خوه‌فه ژیاينه و ژ بو بووراندا ژیانی و باس کرن و ویناندنا رویدانین سه‌رده‌می خوه“ په‌نا بو ژانره‌کی تایبه‌ت بریبه کو دگهل وان گونجان هه‌بوویه .
د سه‌رده‌می کلاسیکیه‌تی“ هوزان، شانو و داستانین پاله‌وانی جیهانا نه‌ده‌بیاتی داگیر کر بوو لی د ریالیزمی‌دا هه‌مان بابه‌تین به‌ری ب هزرین نوی و چارچوو قین نوی، هاتنه د مه‌یدانا ژیانیدا و خوه د رۆمانیدا به‌رجه‌سته کرن“ ب داهینان و پیشکه‌فتنن له‌زگینن بوارین ئابووری، رامیاری، ته‌کنۆلۆژی، جفاکی و ... هتد، رویدان و بابه‌تان خوه د چارچوو قی کورته چیروکی‌دا دیت و زور ب جوانی هه‌مان هزرین چه‌ندین هزار په‌یقی و لاپه‌ره‌یی د چه‌ند په‌یف و لاپه‌راندا ب شیوه‌کی چر گه‌هاند ه‌خوینه‌ری سه‌رده‌می خوه .

ئیسماعیل سلیمان هاجانی

ئه‌فه‌قه‌کولینه باسکرنه‌که ژ هنده‌ک ته‌کنیکین فه‌گیرانی د کورته چیروکی (مه‌یدانا کووچکان) ا (ئیسماعیل سلیمان هاجانی) و سه‌رجه‌می وی د دوو پشکان و ل دویف ریبارین وه‌سفی شروقه کاری، هاتیه کومقه کرن.

1402

رووگه‌ه

وه‌رزیه، پوهنی دده‌نه فه‌توبین و وه‌ر کیرانین مروقایه‌تی و زانستی

ژماره 1 هه‌لئینا 2011

کورتە چیرۆک:

١- چەمک و پیناسە :

ئەگەر بەرێ خوێ بدەینە قی چەمکی دی بینین کو پیکهاته که ژ دوو پەیقین (کورت و چیرۆک) واتە ئەو چیرۆکین کو ب کورتی باس ل رویدان، سەرپوور، ... هتد، دکەن. لی ب گشتی ژانرە که ژ ژانرین ئەدەبی، تا رادەیه کی کورتە و چەندین بیر و بوچوون دەربارە قی ژانری هەنە. ئیک ژ قان بوچوونان ئەو کو کورتە چیرۆک ((بریتییه ژ قەگیژانە کا ئەدەبی کو ژ نیزیکی دەه هزار پەیقان پتر دەرپاز نابیت))

کەواتە ژ لای قەبارێقە یا بچوکیه و ژ لای دەرپینە قە چرە. هەر وەسا ((سەرھاتییه که دناقبەرا راستی و ناشوپی دایه و د ماوی چاریک دەمژمیژیکی هەتا سی چاریک دەمژمیژان دەیتە خواندن و خوەشی و چیژ ژی بهیتە وەرگرتن، و نه گرنگە ئەگەر سفک یان گران بیت، مرۆقاییه تی بیت یان مرۆقاییه تی نه بیت، گەلەك هزر ین تیدا)) کو وەل مرۆقی دکەت پشتی خواندنا وی گەلەك هزر تیدا بکەت، یان سەر قە سەر قە بیت کو پشتی خواندنا وی ب چەند ساتە کان ژ بیر بکەت... گرنگ ئەو کو خواندەقانی بو ماوہیه کی، دناقبەرا چاریکە کی هەتا پینجی خولە کان گریدە ی، کو هەستە کا چیژ و خوەشی و رازیوونی ل دەف ب وروژینی)) واتە خواندەقان دماوہیه کی کیمدا دخوینیت و چیژ و خوەشیی ژی دینت. سەرەرای کورتیا وی گەلەك هزرین تیدا هەین.

بەری کورتە چیرۆک بگەیتە قۆناغا ئەقرو، کو ((د بنیاتدا سەرھاتییه کا کورتە، مللییه، پاش ماوی باب و باپیرانە، دچیتە دناق سروشتی مرۆقی، د هەمی دەم و جھ و کۆمەلاندا، د گەلەك سەر دەم و ئەزموناندا دەرپاز بوویه و بو ماوہیه کی درێژ نیزیکی سەرھاتیان مایه))^٢. هەر وەسا کورتە چیرۆک ((بریتییه ژ حکایه تی(سەرھاتی)، د هژمارە کا کیمما لاپەراندنا دەیتە نمایش کرن، پشت ب دەنگ و باسە کی دبەستیت) کو کومە کا کرداران ل دور وی د زقرن، وەکی هەلوستە کی کو نقیسەر ب کورتی دەربرینی ژی دکەت، هەر وەسا کەسایه تیین وی دکیمن یان بلەزن))^٤ لقیژیدا، مەرەما کورتە چیرۆکی ئەو کو ب هویری ل دور رویدانە کی یان کەسایه تییه کی یان سۆزە کی ب تنی دزقریت، یان ژی کومە کا سۆزان، کو ئیک رویدان وی ب وروژینیت) ژ بەر هندی گەلەك رویدان و کەسایه تی تیدا نینن کو پەيوەندی ب دەم و جھی، یان کەسایه تی و رویدانیقە

تەکنیکە کا قەگیژانی

رووگەھ

وەرزیه، پوئەتی ددەنه قە کوئین و وەر کێژین مرۆقاییه تی و زانستی

ژمارە ١ هاشینا ٢٠١١

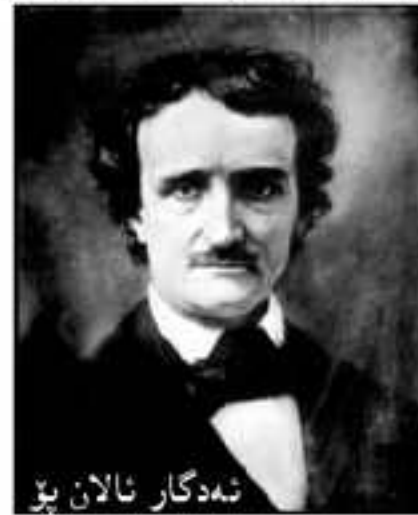

هه بیت، واته دهلیقه بو درێژه پیدان و وهسف کرنی نینه“ و ئیکهتیا رویدانی د کورته چیروکیدا رۆلی خوه دگێریت. ژ بهر هندی هه می رهگهزین وی دکهفنه ژیر ویناندنا ئیک رویدانقه، ههتا بگههیته مه بهستا خوه .

۲- میژوویا کورته چیروکی:

سه رهلدانا کورته چیروکی ل هه می دهقهران د ئیک ده مده نه بوویه، کو ههر ئیکی سه رهتا و ده ستپیکهک هه بویه. ئهم ژ ی لقی ریدا ب کورتی، ته نها دی ئاماژه ب میژوویا کورته چیروکا جیهانی و کوردی کهین:

ژ پیناسه یین بووری بو مه ئاشکرا بوو کو کورته چیروکی په یوهندی ب سه رهاتیانقه هه یه، (به ره هه می (دیکامیرون) یی (بوکاجیو) (۱۳۱۳-۱۳۱۷) ل سالا (۱۳۵۳) چاپکریه، کو ژ (۱۰۰) سه رهاتیان پیکهاتیه .ئه ق جوره چیروکه نیژیکه ژ ژیا نا رۆژانه و شهنگسته یه کی گرنکه بو ده ستپیکا کورته چیروکی، (بوکاجیو) ب میری کورته چیروکی یان ب بابی کورته چیروکی هاتیه نیاسین) ههروه سا (نقیسه ری ئه مریکی (ئه دگار ئالان پۆ) ب رابه ری ئه قی ژانرا نوی ده یته هژمارتن، کو بنه مایین* وی ده ستنیشانکریه.)^۶

ئه دگار ئالان پۆ

هه له بت فه ره بیژین کو ((به ری چه رخی نۆز دی میژوویا ئه ده بیاتا رۆژ ئاقای گه له ک

هه ولدانین نقیساندنا کورته چیروکی دیتینه، لی ژ لایی قه باریتقه یا کورته. هه ر بقی شیوی ما هه تا نقیسه ری فره نس (گی دی موپاسان) (۱۸۵۰-۱۸۹۳) د نیقا دووی ژ

چه رخی نۆز دی هاتی و ئاشکرا کر کو ژیا ن چه ند ساته کین سه ر پیی یین کورتین جودانه (لحظات عابرة) کو ته نها کورته چیروک“ دگه ل دگونجیت. ل ده ف وی ویناندنا رویدانه کا ده ستنیشانکری دکه ت و نقیسه ر گرنگیی ب پیش و پاش خوه ناده ت... ئه و نقیسه رین کو پشتی (موپاسان) ی هاتین، وه کو (ئه نتوان چیخوف، کاترین مانسفیلد، ئیرنیست

ئان تون چیخوف

ته کینکا هه گێرانی

رووگه ه

وه ریه، پوهنی ددنه له کوبین و وه رگیران مرقابه نی و زانستی

ژماره 1 هه مینا ۲۰۱۱

هه‌منگواي، لويچي بيراندیللو (که ئەڤ چهنده دووپات و به‌رچاڤ کرينه))^۷ زاراقی (کورتە چیرۆک) وەك چه‌مکه‌کی ئەدهبی ل‌سالا (١٩٣٣) د‌فه‌هه‌نگا ئۆکسفۆرد هاتیه ده‌ستنیشانکرن و دیارترین داھینه‌رین قی هونه‌ری نوی (ئه‌دگار ئالان پو) و (گی دی مویاسانی فرهنسی) و (گوگول)ن^٨. لقی‌ره‌دا ده‌ستپیکاکا کورتە‌چیرۆکی ل‌سه‌ر ده‌ستی نقیسه‌ری ئەمريکی (ئه‌دگار ئالان پو) و ب‌دانه‌ری کورتە‌چیرۆکی ده‌يته هژمارتن.

ئەڤ ژانره‌ ل‌هه‌می جیهانی ب‌دریژاھیا میژوویی ل‌سه‌ر ده‌ستی (مویاسان، ئەنتون چیخوف، کترین مانسفیلد، ئی‌رنیست هه‌منگواي، لويچي بيراندیللو، گوگول) هاتیه دانان.

د‌ئه‌بیاتا کوردیدا ((ل‌سالی‌ن پشتی هه‌فتی‌یان ده‌ست ب‌گه‌شه‌کرنی دکەت، به‌ره‌م ل‌سه‌ر به‌ریه‌رین رۆژنامه و گوڤارا به‌لاق بوون ، لی زۆربه‌ی وان به‌ره‌مان کت کته بوون و بتنی دوو کومه‌له‌چیرۆک هاتینه چاپکرن ئیک ب‌ناقی (چیرۆکین کرمانجی) یا (عه‌لی ئەلنه‌قشه‌به‌ندی) ل‌سالا (١٩٧٢)ی ل‌ده‌ۆکی به‌لاق بوویه، ئەڤ کومه‌له، نقیسه‌ر ب‌خوه ب‌هنده‌ک چیرۆکین کورت و سه‌رهاتیان ناڤ دکەت، ئەو سه‌رهاتیی‌ن د‌ناڤ ملله‌تی مه‌دا ده‌يته قه‌گیژان، بشیوه‌کی هیسایي، قه‌گیژاینه بۆ په‌ند و عبره‌تا وه‌کی: چیرۆکا (قه‌پلان ئاغا) و (میرکی ماصیا) و هنده‌ک ژ وان کورتە‌چیرۆکن و تا راده‌یه‌کی ب‌شیوه‌کی هونه‌ری هاتینه قه‌گیژان، وه‌کی: چیرۆکا (تیرۆک). ل‌سالا (١٩٧٩)ی کومه‌لا (کۆمر) به‌لاق بوویه یا (ئیه‌راھیم سه‌لمانی)یه ژ ده‌ه کورتە‌چیرۆکین هونه‌ری پینکده‌یت))^٩.

٣. ره‌گه‌زین کورتە‌چیرۆکی :

ب‌نه‌مایي هونه‌ری کورتە‌چیرۆکی ژ چه‌ند ره‌گه‌زان پینکده‌یت کو ب‌شیوه‌یه‌کی کورت دی هینه باسکرن :

A. رویدان: ره‌گه‌زه‌که ژ ره‌گه‌زین کورتە‌چیرۆکی، کو ((بریتییه ژ کومه‌کا کریاران و راستیان ب‌شیوه‌کی هۆکاری هاتیه ریکخستن، ل‌دوور باب‌ه‌ته‌کی گشتی دزقریت، وینی که‌سایه‌تی دکیشت، دگه‌ل دیارکرن مملانییا وی دگه‌ل که‌سایه‌تیین دی.

یه کیتیا روودانی دهیته جیبه جیپکرن دهما کو نفیسهر بهرسفا چوار پرسپارین ،
چهوا و لکیری و کهنگی بوچی رویدان روودایه، ددهت)).^{۱۰}

B. -جه: بریتیه ((ژ وی جهی دهستنیشانگری یی کو رویدان تیڊا دهیته نه نجامدان)

C. ^{۱۱} . یان ((شوین له چیرۆکدا نهو زه مینه یه که هه موو به شه کانی چیرۆک پیکه وه
ده به ستیت))^{۱۲} .

D. دهه: بریتیه ژ ((دیاردیه کی بابته یه وده که ویته دهره وهی هه ست وهوشی
مروقه وه))^{۱۳} . ده می رویدانا رویدانی ده سنیشان دکه ت، و دهه و جهی په یوه ندییا
ب ئیکفه هه ی، یان زور نیژیکی هه قندوومو“ چونکه ((مروقه وه کو بونه وهریکی
کومه لایه تی له کات و شوین دا ده ژی و بیرده کاته وه و جوړه ها حکایه ت
ده خولقیینی))^{۱۴} .

E. کهس: کهسه که رهنگه ناشویی یان راسته قینه یی یه، کو ب کاری رویدانان رادبیت
^{۱۵} .

قه گیزان: دی ل پشکا درویی هیته باسکرن.

۴. بنه ما و تاییه تمه نندیین کورته چیرۆکی:

A- قه باره، کو بههرا پیر ژ بیست یان سیه لاپه ران تیناپه ریت، یان بچویکتر بیت کو ژ
لاپه ره یه ک یان دوو لاپه ره بیت کو نه قه ژ ی قه باره یه کی گونجایه بو سایی ئینترنییتی.

B- سه ره پای گرنگییا قه باری، گرنگترین په گه زین کورته چیرۆکی بریتینه ژ (هزر،
رویدان کو چیرۆک ل سه ره دهیته دانان، گرنگترین تشت کو رویدانی جودا دکه ت، نه وه کو
یا چره. ﴿چر﴾ (التکییف) بریتیه ژ وی چه ندی کو نفیسهر مه به ستا خوه ب رهنگه کی چر
بو ئیک لایه ن نشان ددهت“ و ساده و کورته ^{۱۶} کورته چیرۆک وه کی دیمه نه کییه که به
نامیری فوتوگرافی ب ئیکجار وینی وی دهیته کیشان و د ئیک گو شه دایه .

C- دا کو نفیسهر بگه هیته قی چیری کو کورته چیرۆک پی دهیته جودا کرن :

ا- دی دیمه نه کی ، یان رویدانه ک، یان که سایه تییه ک دهه لویسته کیڊا هه لبرتییت.

ب- پاشان دی شیوه کا هونه ری ده ته قی رویدانی کو سه ره تا، گری، دوماهیکه ک
هه بیت.

ته کیتیا که چیرۆکی

رووکه ه

هورزیه، پونه ی ددهنه له توپین
و وه رکیزانین مروقه بانی و زانسی

ژماره 1 هه قینا 2011

D- کهسایه تیپن کورته چیروکی د کیمن و دهستنیشانکرینه، کو کهسایه تیپه که یان دوو کهسایه تیپه .

E- نهو دهمی رویدانا کورت چیروکی ل سهر دهیته ئاقا کرن ب روژه کی یان چند روژان ، یان ب چند ده مژمیران یان چند ساته کان دهستنیشانکریه .

F- جه ژی دهستنیشانکریه کو ژ باژیره کی درباز نابیت .

G- نه گهر دیالوگ بکارئینا پیدقیه :

ا- کورتکری بیت ، واتا و هیما یین وی د کیتمترین په یقدا بهیته بهرجهسته کرن .

ب- سروشتی کهسایه تیپان و تایبه تمه ندیپن دهروونیپن وان ئاشکرا بکته “ یه کگرتن د گهل بزاقین هستی و شروقه کرنا دهروونی و وه سفین دهره کی هه بیت .

H- کورته چیروک ههر گاڤ ب ساتیکی روژنگه ری ب دویمایهیک دهیت، کو دهربرینی ژ دویمایهیکا رویدانی دکته .

I- خاندنه فان دشیته دویمایهیکا چیروکی بزانیته، بهری کو دویمایهیک ب خاندنا وی بینیت^{۱۷} .

P- (پیدقیه بنه مایی یه کیته، د کورته چیروکیدا هه بیت“ واته بریتییه ژ یه کیته بابته ، شیواز، ئارمانج و هزر .

Q- ورده کاریپن بنیاتی دارشتنی: پشت به ورده کاریپن زمانی (ریژمان و ریئقیس) دبهستیت و ل واژه یین گشتی دووردکه قیت .

R- هاندان و راستی: گرنگترین هوکارین سهرکه فتنا کورته چیروکییه . نه گهر نهو دوو خاله د کورته چیروکیدا نه بیت ب چیروکه کا باش ناهیته هژمارتن.^{۱۸}

5- جورین کورته چیروکی:

چند جورین کورته چیروکی هه نه ، لی تهنها دی ئامازه ب هندهک جوران کهین:

A- میتۆلۆژیا: بریتییه ژ تیکه لکرنا جیقانوک و دەمی هه قچه رخ، کو کاریگەر نه بیت ب وی جیقانوک ل جادو و جوانی یا ریکخستی . یان خو گریدان ب دەم و جهی وی یه .

B- تۆمار کری: مه بهست پی وژدان و بیرئانین نینه . یان نقیسینا ئینشائی“ لی چپروکه که د چارچووفا خوهیا ره وادا و ب زیده کرنا داهینانین نوی گرینتییا نازادیا وژدانی ب نقیسهری تهرخان دکهت.

C - سایکۆلۆژی: چپروکه که، کو بهر هف وینه کرنا مرۆقی دچیت. رهنگه دانا هزر و بیرین ناخینه، کو دگه هیته ئاسته کی دهروونیی مرۆقی، کو ههست وسۆزی ژ دهست ددهت . هه ر دەم باسی تشتی قهشارتییی دهروونیی مرۆقی دکهت .

D - فانتازیهت: ب جوړه کی کورته چپروکی هاتیه دانان کو هزرا یاخیبوونی تیداییه . ب نامویی و بهرزهبوونی هاتییه نیاسین. بریتییه ژ شیوازه کی شوره شگیری. دانهری قی جوړه چپروکی ههول ددهت، ره هندی شه پره یین هزری و شارستانییه تی ل دهف مرۆقی قی چه رخی کو دژی سنوردار کرنی رادوهستیت دیار بکهت.^{۱۹}

۶- جیاوازییا کورته چپروکی دگهل هندهک ژانرین دی یین نه ده بی:

لغیریدا ئەم دی هندهک جیاوازیین د ناقبهرا کورته چپروک و ژانرین دی دهستنیشان کهین:

کورته چپروک :

هونه ره کی په خشانیه، کو ته نها باسی لایه نهک ژ ژيانا مرۆقی یان کوژیهک ژ که سایه تیا مرۆقایه تی، یان رویدانهک ژ رویدانین ژيانی دکهت^{۲۰}. قه گیرانا چپروکی تا رادهیه کی کورته، (کو ژ دهه هزار په یقان کی متره)“ به ره ق ئیک رویدانا کارتیکه را زال دچیت و هه مان ره گه زین درامایی هه نه. بههرا پتر کورته چپروک، لسه ر که سایه تییه کی د ئیک هه لویست و د ئیک ده مدا رادوهستیت. ئەگەر ئەق مەرجه ژی نه بیت“ پیدقیه یه کی تی بیته شه نگستا وی^{۲۱}. واته سه رهاتییه کا په خشانیا کورته، ل دور ئیک رویدان یان ئیک که سایه تی دزقریت. ئەگەر پتر ژ که سایه تییه کی هه بیت ، پیدقیه بنه مایی یه کی تی بهیته پاراستن. لی د ژانرین دی ومکو:

تەکنیکەکانی قەڵەمگێڕانی رووگەر

په زبانه، پوهنه ی ددهنه له تۆبێن و وهر گێڕانین مرۆقابهنی و زانستی

ژماره 1 هه ماینا 2011

A- چيروك:

دهقيكي نه دهبييه، نقيسه رويدانه كا دياركري فه دگيريت و نابيت چيروك ژ (50000) پهيقان كيتر بيت، كو د ناقبه را دوو كهسان يان پتر ژ دوو كهسان دايه، كول سهر وه سفكرني، وينه كرنني و ب تامكرني رادوهستيت، ههتا خوينهري بگه هينته خاله كي كو رويدان نالوز دبیت و دييژني گري، و خاندان دي ل گهل بهرده وام بيت ههتا دگه هيته چاره سهري، كول دوماهيكي دهيت. 22 واته چيروك كاره كي نه دهبييه، ده پريني ژ وينه كرنا رويدانه ژ رويدانين ژياني دكهت. چيروكبيژ كويراتي د فه گيرانا خوه د گهلهك لايه ناندا دكهت، داکو بيته خودان به هايه كي مرؤقايه تي تايهت، دگهل گريدانا دهم و جه و زنجيره يا هزاران ب هه قرا.

B- كورتيله چيروك:

ژ كورته چيروكي كورتره و ل سهر بنه مايي وينه كيشانا ديمه نه كي دروست دبیت.

C- حكايهت (سهرهاتي):

فه گيرانا چيروكييه كو ب هيراتي باسي رويدانه كا راستي يان ناشويي دكهت، وه كي چيروكين ساده، كو گرييا وي دگريدانيدا يا سسته-خاقه. بو نمونه چيروكا (هزار شهؤ و شهقهك).

D- دهنگ و باس(خبر):

جوړه كي نه دهبييه و ل سهر بنه مايي فه گيرانا گهلهك رويدانان رادوهستيت بيي هندي كو چاقديرييا ره هندنين هونه ري و جقاكي و كه سايه تيپن كاريگه ر بكهت. چونكه چاقديري كرن، يه كه م جار به ره فه گه شه سه ندنا رويدانان دچيت، بيي هندي گرنگيا هونه ري (دهم و جه و كه سايه تي) هه بيت 23.

E- شانؤ:

تكتينكا فه گيراني

رووگه

وه ريزه، پوهني ددنه فه كونين و وه كيرين مرؤقايه تي و زانستي

ژماره 1 هاشينا 2011

دهقه كى چيروكى ديالوگييه، كو ديمه ن و كارتىكه رين جياواز دگه لدايه، پيدفييه دوو لايه ن د شانوييدا ل بهر چاقه بهينه وهرگرتن: لايه نى دهقى نووسراو ، لايه نى نواندن كو دهقى بو ته ماشاگه ران ب رهنگه كى زيندى قه دگوهيترت. دهندهك لاياندا شانۆ و چيرك، هه قيشكن“ وهكى رهگه زين(رويدان، كهسايه تى، هزر، دهم، جه) و لايه نين جياواز د ناقبه را واندا وهكى رهگه زين(پيكهات _ البناو)، ديالوگ، مملانى^{٢٤}.

F- رۆمان:

١- ژلايى قه بارى (ژمارا لاپه ران) قه:

كورته چيروك، پيدفييه ژ (٥٠) لاپه را ده رباز نه بيت.

رۆمان، بهه را پتر دناقبه را (٥٠ - ١٠٠٠) لاپه رانه.

٢- ژلايى كهسايه تى:

كورته چيروك، ژ ژماره كا كه سين دياركرى پيكهاتيه كول دور بابه ته كى دزقريت.

رۆمان، ژ ژماره كا زورا كه سان پيكهاتيه وهكى (قاره مان، دژه قاره مان و ... هتد.)

٣- ژلايى هونه رى:

كورته چيروك ، ژ پيشه كى و گرى د نيقه كيذا و پاشان كو تايى كو وى گريى چاره سه ر دكه ت پيكهاتيه.

رۆمان، پيگيرى ب ياساين كورته چيروكى ناكه ت. بو نمونه، رهنگه رۆمان ژ دوياهيكى دهست پى بكه ت و هه ر وهسا هيچ چاره سه ريه كى بو گرى نادانيت.

٤- ژلايى ده مى:

كورته چيروك، پيگيرى ب قوناغا ده مه كى دياركرى ژ ميژوو يا مروقايه تيدا ناهيته كرن ، واته ميژوو و روژ و سال، ب ژيانا قاره مانانقه ناهيته گريدان.

تەكنىكا قه گيرانى

رووگه ه

هورزبه، پوهنى دهنه له كو بن و هه رگيرانين مروقايه نى و زانستى

ژماره ١ هه قينا ٢٠١١

رۆمان، میژوو و دەم یا فەرە، ئەگەر نە، ب رۆمان ناهیتە هژمارتن، رەنگە
وەك كورته چيروك یان حیکایەت بهیته هژمارتن.

۵- ژلایی جھی :

کورته چيروك، پیگیری ب جھی ناکەت. لی د رۆمانیدا بهروفاژییه. ۲۵

۸- کورته رۆمان :

جھی وی دکەفیتە دناقبەرا کورته چيروك و رۆمانا درێژدا، و ژلایی رویدان و
کەسایەتی و دەم و جهان، سنووردار کره. ۲۶

- چەمک و پیناسەیین قەگیڕانی :

قەگیڕان رەگەزەکە ژ رەگەزین کورته چيروکی، ژ دوو لایانقە ئەم دی پیناسا
وی دەینە خویا کرن، ژلایی زاراقیتقە ((ناخفتن و خاندنەکە، قەگیڕ ل دیتدا چووێ و
شیواز و رێرەوێکا باش بکارئینایە)) ۲۷ هەرۆسا رامانا (دووبارەکرن، قەگەراندن، رەت
قەکرن، هەقایەت کرن، قەگیڕان، چيروکەک، ئانکو هەوالەک)) بۆ هاتیە دانان. ۲۸ ژلایی
زمانیقە قەگیڕان بریتییه ژ ((باسکردنی قسە ی گوتراو یان حیکایەت گوتن)) ۲۹ واتە
قەگیڕ رویدانەکی قەدگیڕیت هەرۆسا مەبەست پی ((نیشانان و زنجیرکنا رویدانایە، چ
ئەق رویدانە راست و راستەقینەیی بیت یان ناشویی بیت، دی بریکنا زمانی هیتە
دەربرین، بتایبەتی زمانی نقیسینی)) ۳۰ لقیڕیدا قەگیڕ زنجیرەکا رویدانان چ
(راستەقینەیی، ناشویی) قەدگیڕیت و پیدقیه ب کەرستەکا تایبەت، کو (زمان)ە، بهیته
داریتن.

دقیت د هەر کارەکی قەگیڕانیدا، قەگیڕەک هەبیت کو وی رویدانی قەدگیڕیت
کو ((چی دبیت چيروکئقیس، یان کەسەکی دی بیت. ئەم دشیین ب دەنگی چيروکئقیسی
یان دەنگ، یان قەگیڕ ناڤ بکەین، چی دبیت ئیک ژ کەسین چيروکی بیت، یان ئەگەر
مە بقیت ئالۆتر بکەین، چی دبیت چيروکئقیس، ب دوو کەسان یان سییان، وینی
رویدانان بکیشت، کو ب قی رەنگی دی مە چيروکەک هەبیت ژ سی لایانقە دەیتە
قەگیڕان)) ۳۱ ، واتە ئاشکرایە کو قەگیڕ چيروکئقیس ب خوەیه و دی کاری ئەنجام دەت.
ئەقە ژ ی پەيوەندی ب شیاننا نقیسەریقە هەیه، کا چەند دشیت خوە ژ چيروکی دویر بکەت

تەکنیکەکا قەگیڕانی

رووگەه

وهرزیه، پوهنهی ددنه قەتوبین
و وهر کێرتین مەرفاهاهتی و زانستی

ژماره 1 هه‌م‌ینا ۲۰۱۱

و ب سەر کارکتهر و کهسایه تیپن چیرۆکی زال بیت، لی تهنها رۆلی وی ئهوه کو بشیت رویدانان ل جهی خو، ل دیف دهم و جهی رویدانا وان دابنیت^{۳۲}.

قه گیر، رویدانه کی قه دگیریت، واته تا چهند دشیته وان رویدانان قه گوهریت، یان ب نه رکی قه گیرانی رادبیت و رویدانان ب کهسایه تیان دگهل دهم و جهی وانقه گری ددهت.

-ته کنیکا قه گیرانی د کورته چیرۆکا (مهیدانا کووچکان) (نیسماعیل هاجانی) دا: بنیاتا هونه ریبا کورته چیرۆکی وه کی نیکه، لی جیاوازی تهنها د ته کنیکا وی دایه، کا چهوا قه گیر چیرۆکی قه دگیریت، واته ل سەر چیرۆکنقیسی دمینت“ کو ههر نیک خودان شیانه که، له ورا ههر چیرۆکنقیسه که ته کنیکا خو یا تایهت ههیه، لقییدا نهم دی ته کنیکا (نیسماعیل هاجانی) دستنیشان کهین:

۱- جهناق:

ته کنیکا قه گیرانی د کورته چیرۆکییدا سی جهناق بکارهاتیه (ئهز- ناخفتنکه) و (تو - کهسی دووی) و (ئهو- کهسی سیی نه دیار)، ئه ق جهناق پتر د قه گیرانییدا دهیته بکارئینان ژ ههردوو جورین دی، کو وه رگر پتر پیشوازی لی دهکات. (تو - کهسی دووی) ب پلا دووی د کاری قه گیرانییدا دهیت. ^{۳۳} ئه ق ههر سی جهناق د قه گیرانییدا ب تایهت جهناقا کهسی سیی نه دیار بکاردهیت. (هاجانی) جهناق (کهسی سیی نه دیار) بکارئینایه ((چهند دبه چایخانی ره بۆریبا، ههر دو کهتین پیلاقا وی ددهستی وی بی راستی ده بوون، دهستی چهپی رهین خوه بین ب قریژ دخوراندن و جگارهک دناق لیقان ده بوو. رهین وی بین رهش و دریز هه موو قوژیشک و گرچنین دیمی وی بی خه مگین نخافتبوون. ته نه دزانی کا ئه قه مرۆقه کی لاله یان ب زمانه، دلشاده یان خه مگینه، لی ههر هادر ته دگوت ئه قه بی ل تشته کی بهرزه دکهت“ چنکو رۆژی هزار جارن سه ری باژی ری ههتا بنی باژی ری دپیقان، سه ری وی بی شور ل بهر پیا)) ^{۳۴}. ههروهسا جهناق (ئهز- ناخفتنکه) د کورته ژیرۆکا (رهشکو) بکارئینایه ((د هه موو ژیاننا خوه دا من گازنده ژ پیستی خوه بی رهش دکر.. *صرازا* من ئهو بوو رۆژه کی دناق زارۆکان ده بی گری بزقرم مال.. هه موو ده ما *زارۆکان* یاری ب پیستی من بی رهش دکر، دگوتنه من *رهشکو*.. کهسی نه د خوهست ئه ز بچمه ژ وان“ چنکو ئه وه هه موو پیست سپی و زهر و

ته کنیکا قه گیرانی رووکه ه

وهزیه، پوهنی ددهنه له توپین و وه کیرانین مرقابهتی و زانستی

ژماره 1 هه قینا 2011

زەلال بوون... ترسا من یا هەری مەزن ئەو بوو گاڤا ببمە زەلام چ زەریین گوندی شوب ب
 من ناکن...))^{۳۵} و لقیڕه جهناقئ (کەسئ دووی) د کورته چیرۆکا (بەری بمرت، ئەو دو –
 سئ رۆژ بوون گەلەکی نەخووش بوو، چەند ئەز دەر هاتبامە و چووبامە مینا زارۆکان د
 خریکی و سئ رۆژی رۆندک ب روویئ وی دا دهاتنه خوار، هەتا رهین وی یین سپی شل
 دکر، ئەزا روومە بەر سەری وی، رۆندکین وی زوها کم و ل بەر دلی دم... ئەو هندی دی
 دگری هەتا وی سوپا رۆژ غەیری، قیجا دا مرت...))^{۳۶} بکار ئینایە .

۲- دیتن:

مەبەست پی ئەو دیتنە ئەوی ب قەگیڕێڤه گریدایی و دابەشی سەر (۳) جۆران دبیت:

أ- دیتنا دگەل:

((بگیر و کەسایەتی هەمان شت دەزانن بگیڕ دەتوانیت شوینیی کەسێک یان
 چەند کەسێک بکەویت گیرانەوش دەتوانی بە تیروانینیك ببهستیت هەندی رەخنەگر پیئ
 دەلین (دیتنی تەنیش تەندی-الرۆیه الماوره) چونکە زانینی بگیڕ لە زانینی کەسەکان –
 دەربارە ی خویانەوه – ناپەریتەوه))^{۳۷} واتە قەگیڕ ناگاداری هەمان تستانە ئەوین
 کەسایەتیین ناڤ چیرۆکی دزانن. (هاجانی) دمنونا (فلمەکی هندی) دبیت: ((وی رۆژی
 هەمووی بەرزە بووی دناقبەرا خوەشیئ دە، جار تە هەست دکر تو گەلەکی کەیف
 خوەشی. دی بەر ب قۆناغەکا نوو چی و بیە **خوینکار** ل زانکۆیی. دگەل **قیزاگان** پیاسا کی
 و ل رۆژین سەیرانان دگەل وان وینا کیشی))^{۳۸}

ب- دیتنا ژ دەرڤه:

((زانینی بگیڕ دەربارە ی کەسەکانەوه کەمتر لە زانینی ئەوان دەربارە ی
 خویانەوه واتە ئەم تەسکە دیتنە تەنها روالەتی دەرەوهی کەسان دەگریتەوه وەك
 ، جولانەوهی لەش و دەست و پی یان، ئەو سیمایەری کە لە دەم و چاو دەبینری ئەم
 شیوازەش لە چەرخ بیستەم بەکارهینرا))^{۳۹} واتە زانیاریا قەگیڕی کیمتره ژ کەسانین ناڤ
 چیرۆکی، و پتر ب ئەرکی وەسفکرنا وان رادبیت ((وەسفکرنا کارین کەسان دکەت، لی
 هزرین وان ترانیت و بزاقئ ناکەت پیشبینی بو بکەت))^{۴۰} ل کورته
 چیرۆکا (کاوار) دا (هاجانی) قئ دیتنی خویا دکەت دەما دبیت: ((جگارا داویئ ژ پاکیتا

خوه کره دناف لیثین خوه ره، مینا سه رخوه شان ژ مال ده رکهفت و ل ترومبیتلا خوه خوری، خوار و قیج مینا شان شان نوکین زاروکان به ره ژ گوڤستانی چوو تماري زولماته کا بی وینه، صری ژ مریان دترسیان، ل بهر ده ری گوڤستانی ترومبیتلا خوه راوهستاند، و مینا دزا ب ترس و سه هم، هییدی هییدی مه شیا و ل بهر کیلیه کی راوهستا، سه ری خوه شوڤر کر و ب کیلیی قهنا))^{۴۱}.

ج- دیتنا ژ پشتقه :

ئه قه ژی جوره کی دی یی دیتنییه کو مه بهست پی (بگیر هه موو شتهک ده باره ی که سایه تی ده زانی و ته نانه ت له میشکی خوی ده باز نابیت، ره خنه گران پیی ده لین (دیتنی ده ره - الرویه المجاوزه) نه و زانیاریه ی بگیر ده زانییت پاله وان نایزانییت^{۴۲} واته زانیاریا قه گیری ده باره ی که سایه تیین ناڤ چیرۆکی پتره ژ زانیاریا وان بخو. (هاجانی) دیژیت: ((سپیدی نه لند بلند بوو، روژی داقین خوه یین زیرین په شین، کولیلکین پاییزا روو ب روو ب که ن گه رده نا خوه که شکر ن، بیهنا خوه خوه شکر ن، ل ژ قانی تلین گولچینی جار ن. لی وی سوبی گولچینی وه غه ر کربوو گری شاخکی))^{۴۳}

۳- چا پته ر کرن:

ئه قه ژی ته کنیکه کا دییه د کورته چیرۆکییدا، ده می چیرۆکنقیس دقیت بهنقه دانه کی بده ت، بو قه گوه استنارویدانان، ده ست بقه گیرانا لایه نه کی دی ژ رویدانا سه ره کی دکه ت، کو گه له ک جار راوهستان ب شیوی (***)... هتد و هنده ک جار ژی دی ژمار (۱، ۲، ۳...) بو دانین^{۴۴}. (هاجانی) نه ق ته کنیکه پهیره و کریه ده ما دیژت:

(۱) هاته دنی که س ل هاویر دۆری خوه نه دیت، رابوو په پان رادهه ژیا و دکهفت. که سه ک نه بوو بیژتی هلو رابه کوپی من، یان ته په کی ل شاخی بدت و بیژت خوی رشت. نه روژه کی پیکی گۆتی چه چوقۆته بابو هات، نو نه بابو هات جار ه کی دهستی خوه ب سه ری دا بینت. ل دریزین شفقان سینگه ک نه بوو سه ری خوه پیتهنت، نه دهستهک هه بوو پشتا وی بگه مرینت، یان چیرۆکه کی بو بیژت. ل ناڤ هه فالان تم و تم پو سیده و مه لوول و دامای بوو. وی روژا ل گوره پانا یاریا نه وی ژ هه موویان شوومتر، به ره ک ل

ته کنیکه کا قه گیرانی رووگه ه

وه رزیه، پوهنی دده نه له توین و وه کتراین مرقابه نی و زانسی

ژماره 1 هافینا ۲۰۱۱

گوزەکی دا. ب هیڤشک و رۆندکڤه، ئیشقلکی قهستا مال کری، دا پهنا خوه بو پیرا خوه یا چاق ب ئەینک و پشت قۆف ببت. د ری ده چاقین وی ب دیهله کا تهرکی کهفت، ههر دو ریژین چچکین وی شهش جهورکین په پلۆژانک ب دووف ره دبهزن، لا قردی و له یزۆک دکرن. دیهله ژی وهکی خانمه کا ماقۆلو گرافی د مهشیا. هیڤشکهک هاتی، گۆت: (ناخ خ خ خوهزی ئەز جهورکهک بامه و توژی دهیکا من بای!).

(۲) خهونین خوه بین سپی دگهل فرۆکا خوه یا کا خهتی بلندی ئاسمانان دکرن، رۆژهک وی بی مهزن بسم و هروهره کی بیخمه که ماخا خوه، ل رۆژین گوڤه ند و شههیا نان ل گه ریا گوڤه ندی دتلیا قیزکان له یزم، گاقا زرنابیژ ل بهرام بهر من راوهستیا. دی وی هیلمه دناڤ شاباش و بارووتی ره، قیزک دی دنه بهرتلیلیا، هندی دی گهرم بم و پتر توژی ژ ناخی هلینم.

لی دهما مهزن بووی نه شه گوڤه ند و گوڤه ندی مان، نه شه مترب و زرنابیژ... هه موو تهرا و بهرا بوون، نین ماییژی قرائی پیراتیی نه خشی خوه ل دیمی وان گیرا، بهر چیلکین وان شور بوون، و نه نین وان قوژژین و پورین وان سپی بوون، ژ نوو قه گۆت: (ناخ خ خ زارۆکی!).

(۳) چاخی بیهننا مرنی ژ ناخی هاتی، چاق سۆری ب ژنان دهر دگۆت (خوه زیکی و ه). نه هوون مرنی بو خوه دخوازن، نه بو که سین دن... تنی هوون ژبانن و ژبان ژ وه دهستپیدکت. لی دهما چاقی وی ب فاتویا زک ل بهر دهقی که تی، سهرا که فچکهک گرا را بۆسی زهلامی وی نه وی چاق قلیچ ل هوشی کری یه شه مامۆک، له شی وی شانەشانه دایه بهر سهر سومان و پاشان بچووک ژ بهر چووی، ژ نوو قه گۆت: (سوپاس ژ خودی ره ئەزا دام زهلام و نه ژنک). (لقیردا (هاجانی) ههر بقی شیوی بهردهوام دبیت تا دگه هته چاپته را (۷) ی. ^{۴۵}

۴- پانتۆمایم:

مه بهست پی بی دهنگی و کربونا قه گێرانییه، کو راوهستانهک دهته قه گێری، و قه گێران ب په یف و رسته نابیت و ل جهی وان خال دهیته دانان، نه گهر ل جهی دیالوگی هاته دانان، پیدقیه لدیف درێژیا هییا دیالوگی بیت ^{۴۶}. ((پشتی کززن ژ ددانی هاتی، سهری

تەکنیکی
پێشکە
پێشکە
پێشکە

رووگه ه

وه رزیسه، پوهنی ددهنه قه کوبین
وه ر کێرین مرۆڤا بهتی و زانستی

ژماره 1 هه مینا ۲۰۱۱

بسۆزنى گه هشتيه رهين دداني وي، پين نازاد خاف بوون وه كو له شكه ره كي مارش د جه دا
دكر، ده قى وي بوو انيك و ژ گلزي دهر بوو، ته زيلا نك ب داي دا هاتنه خواري، ب توندى
تلين حبيب كراندن.

- ناخ.. ناخ.. ناخ خ خ ته تلين من خوارن!

تلين خوه ژ ده قى كيشانه دهر، دانه بن كه فشى خوه، ل سهر پيه كي ل دزر خوه
زقري))⁴⁷ (هاجاني) ته كنিকা پانتومايم ب رهنگه گي بهر فره د بههرا پتريسا كورته
چيرۆكيين خوه په يره و كويه .

5- بكار نينا نا پتر ژ قه گيره كي:

ئه قه ژى ته كنিকে كا ديه ، كو چيرۆكنفيس قى ته كنিকে بكار د نينيت بو
قه گيرانا چيرۆكى ول قيرى دوو ناستين قه گيرانى روى ددن، قه گيرانا پله
ئيك، و قه گيرانا پله دوو ((دهمى نفيسهر چيرۆكه كي دنقيست ئه قه قه گيرانا پله
ئيكه بو سهرهاتيه، به لى دهمى كه سكى دى يان ههتا قه گير ب خوه ژى
سهرهاتيه كا دى قه گيرت ئه قه دى بيته قه گيرانا پله دوو))⁴⁸ بو نمونه ((هيژ دهنگى
دايكا من دگوهى من ده دهنگ قه دت دهمى نه ز زاروك د دهرگوشى ده، سترانهك ژ من
ره دگوت: (لاوى منو سوبه زوو مه زن بي، ب جهنگ و په ربى، ب شاش و په رى بي، هه موو
هه ناسه كه ر، ل بهر سي به را ته هه ناسه بكن))⁴⁹ .

6- شيوازى قه گيرانى :

لقيره شيوازى قه گيرانى يا گر دايه ب جورى قه گير و ديري و نيژيكى ژ
رويدان و كه سان و جهى وي د چيرۆكيدا ((ره خنه گرى رووسى (توماشفسكى) شيوازه كاني
گيرانه وهى به پي جورى چيرۆك گيره وه ده ستنيشان ده كات، كه دوو شيوازى سهره كي له
گيرانه وه ههيه، گيرانه وهى بابه تى (objective) گيرانه وهى خودى (subjective).
له گيرانه وهى بابه تيدا نووسهر هه موو شتيك ده زانييت ههتا بيره نه هينييه كاني
شاكه سيش، به لام له گيرانه وهى خوديدا له ميانه ي چيرۆك گيره وه شوين پي گيرانه وه كه
ده كه وين))⁵⁰ نه گهر قه گير ده رقه ي چيرۆكى بوو و ب جهناقى كه سى سى قه گير و خو ژ
رويدان و كه سان دير دكه ت، واته ئه وه نه بيته ئيك ژ كه سايه تين چيرۆكى، ته نها ژ دير قه

ته كنিকা قه گيرانى
رووگه ه

په رزه، پوهنى ددنه له توپن
و وه كيرانين مرقابه نى و زانسى

ژماره 1 هه قينا 2011

دیتنا خو دهستنیشان دکهت و دبیزنی (قهگیرى همووتشت زان) نه قه شیوازا قهگیرانا بابه تییه، ههر و هسا نه گهر (قهگیر کیم شت زان) بیت دیسان شیوازا بابه تی قه دگریته قه، لی ب پله یه کا کیمتر، ههر چهنده قهگیر کەسی چیرۆکییه، کو ژلایى چیرۆکنقیسیقه هاتیه ههلبژارتن بۆ قهگیرانا رویدانان چیدبیت دقهگیرانا رویدانان په یوهندی ب کهسانین دیشه هه بیت و گهلهک شیان نه بیت. واته ژ دورهیلى نیزیك دبیت شهوژی ل دیف خوینهری دمینت، سه ره رای وی چهندی کو دبیته نه گهری ههستکرنا قهگیرى ب دیر کهفتن ژ کهرستین چیرۆکا خو ژلایى ههست و سۆزیتقه، بقی رهنگی که سایه تیین و هسا وهل خوینهری دکهن کو باوهری ببوونا راسته قینهی بهینن.^{۵۱} لی نه گهر قهگیر شهو بخول جهی وان کهسان بیت و پتر قولایه تی تیدا بکهت و ب چاقی خو تشتا ببینت دی ههست پی بکهت و جورى قهگیر (قهگیرى هه مان شت زان)، دی بیته شیوازا خودی.^{۵۲} بۆ نمونه ((د قان هزاران ده قوهشی بوو، گوهین وی د قهجنی بوون کا کهنگی دی دهنگی قهنته ری هیت، شه ق پتر رهش و تارى و بی دهنگ بوو، جاره کا دی هزر کر بچیته مالا هه قالی خوه بنقیست. قان په یقا یتر رژد کر، کو بمینته ل مال، دا شهو زرتا ل نا قه قانان کرى د کیسی وی بمینت. ده می نازۆ گۆتیى هه که پیرا ته نه هات، دی ویری ب تنی ل مال بنقی؟ هه که تو نهویری وهره مالا مه بنقه؟))^{۵۳}.

۷- قه گهریان به ره قه رابردوو (فلاش باگ):

بریتییه ژ وی چهندی ده می هنده ک روودانین ژيانا بووری یا کهسی چیرۆکی دئینته دنا قه قیدا، قیجا بۆ هنده ک پیدقیین قه گیرانی یان خوشی دده قیدا^{۵۴} واته بۆ رابردوی دزقریت^{۵۵} شه ق جوره قه گه ریانه جوره ته واو که ررییه کی دئخیته د سه رجهم رویدانین چیرۆکی و خوینهری پتر ژ رویدانین د سه رهاتین وی چیرۆکی هایدار دکهت. د کورته چیرۆکا (کاوار) دا (هاجانی) نه قی چهندی خویا دکهت. وه کی:

((هیژ دهنگی وی د گو هانده، دهنگ قه ددا:

- باب شهو شه قور، نه (کاوار) م چنکو نه من چ وهلات ماینه و نه چ وار!... شهو

چه قکی دار زهیتونا کیفکزییه، دنا قه کفا ده ریایین سوور ده وهر مییم. برینداره کی قه رستیمه، ژ بهر کیلبین درنده و نه هنگین ده ریای...))^{۵۵}.

ته کینیکا قه گیرانی

رووگه ه

وه رزیسه، پوهنی دده نه قه کوبین و وه ر کترین مرفا هتی و زانستی

ژماره 1 هاشینا ۲۰۱۱

۸- نینانەقا پیش چاڤا (الاستحضار):

ئەقەژى ھەر رویدانین بووری یا کەسان دئیخیتە پیش چاڤا ژ (فلاش باگ) یا نیزیکیه “ لى جیاوازیا وی ئەوه ((له برى وهستاندن گێرانەوه له کاتی ئیستای دەقداو گەرانەوه بۆ رابردوو، رابردوو دەهینریت بۆ ئیستا و گێرانەوه بەردەوامە و ھەست بەچراندن ناکری و خوینەری لى ئاگادار دەکریتەوه، ئەو بەشەى رووداوەکانى ژيانى کارەکتەرکە دەهینریت بۆ ئیستای نار چیرۆک))^{۵۶}. ب ریکا ھندەك دەستەواژە مەژۆ دشیت وانا ژیک جودا بکەت، د فلاش باگیدا (لەبیرتە، دیتەوہبیرت، لەبیرمە، ھاتەوہیادەم، بەیادەماتیپەری... ھتد) بەلام ھینانى رووداوہ رابردووہکە لە ھینانەوہ پیش چاودا بەدەستەواژەى - ئەلئى ئیستایە ، و لەپیش چاوم ، شیوہى ھاتەوہ بەرچاوم ... ھتد)^{۵۷} (ھاجان) ئەقە تەکنیکەژى پەیرەو کرپە دەما دبیژتیت: ((ھەوہ ھەموویان ددیت ئەز چ تۆرین بووم... ئاغا و بەگ دەھاتنە خوازگینیین من، من نەویرا شوو بکم “چنکو وی من چاژیرە بر، دیا من و براین من ھەموول ور بوون. دەستى من گرت و گۆت ننازداری کا راوہستە ئەز نھینیین مەزن د ئەنیا تە رەدبینم!

تو دى شووکی، دى تە زارۆکەك ھەبت و ل رۆژا چارشەمبى وی بمرى!)^{۵۸}

۹- مۆنۆلۆگ :

ئەقەژى تەکنیکەکا دبیە د کورتە چیرۆکیدا ھاتیە بکارئینان ((بۆ دیارکرنا پیکھاتنا دەروونیا کەسى چیرۆکی و ئەو کریارین دەروونی ل دەف بیى کو بشیوہکی تەواو یان پارچەبى ل سەربناخفن ل وی چرکەیا کو ئەقە کریارە ل ئاستین جوداین دەستەلاتا ھوشمەندى بن، بەرى دروست بوونى، کو ب مەبەست ئاخفتن ژى بەیتەکرن و بییتە پەیف و رستە))^{۵۹} چەند جورەکن بھوقە دگريت:

أ- مۆنۆلۆگا راستەوخو:

مەبەست پى (ئەو جورە کو کرنگی ب مایتیکرنا نقیسەرى نادەت ، و ھەر وەسا کرنگی ب ھەبونا گوھدارى نادەت)^{۶۰}. بۆ نمونە ((- وەى بابۆ ما قەى مەژۆقەكى ساخلەم ل قى باژیری نینە، دیارە مەژۆقین قى باژیری ھەموو دزن؟!))^{۶۱}.

تەکنیکەکا چەگێرانى
رووگەھ

پەرزە، پونەى ددەنە لە تۆبىن
و ھەرگیزان مەرقابەنى و زانسنى

ژمارە ① ھافینا ۲۰۱۱

ب- مۆنۆلۆگا ناراسته وخو:

تایبه تمه ندییاقی جوری ((ههست ب ئاماده بونا نقیسه ری دده ته
خوینه ری، بهروقازیا مۆنۆلۆگا راسته وخو . جهناقئی تاکی نه دیار ل جهی تاکی ناخفتنکه ر
دقی جوریدا دهیته بکارئینان))^{۶۲}. (هاجانی) خو ژ قی مۆنۆلۆک بی به هر نه کریه ((چار
کافان ل پشت خوه زقری، ب لقینا تلان گازی پیره کان کر و هیلی دبن لیقانه
گۆت تمه ماشه کن کیلیا وی ب چ کسک بوویه لئه ق ناله ناله یا قی غه زه بی یه!)^{۶۳}.

ج- خۆدواندن (مناجاه):

ئه ق جوره د مۆنۆلۆگا راسته وخو دهیته دیتن ((هر له دلوه گوتن و له ناخه وه
قسه کردن پیش ده برین به قسه به لام ههست به به ره بی به خۆدا هاتنه وه کردن و
، ووره به بهر خۆدا کردنه وه، دلدانه وهی خودی پیوه دیاره... ئه م خۆدواندنه ئارامی به خشه
به که سیتی و دهروونی کاره کته ر))^{۶۴} ((دادی: خوه زی من زانیبا کا تو ب چ سه ر چوویی ،
گورگان تو خواری یان هۆقان تو دیل کری یان ژی نه جنه یان تو هنگاقتی، نی ئه قه دهه
سال ژی بۆرین، پشتی ره قا مه لیونی، و مه چ ژ ته نزانن، ایه مرویان دگۆت، مه دیت، هه تا
نهالا ده گۆ ژی، پارزوونکی وی ل پشتی بو و ل دوو مه دهات))^{۶۵}.

د- فه گیران ب (ته داعی):

جوریکه ژ مۆنۆلۆگا راسته وخو (پشت به یاد و بیره وه ری و زانیاریین زهنی
گریده دات ، چ وینه ، دهنگ، رهنگ، بهن، بلندی و نزمی... هتد، نه وه هه می زانیاری بریکا
هه ستا هاتیه کومکرن، و به نه گه ری وینه کی ژ ده رقه یان به نه کی یان رهنگه کی یان
دهنگه کی دهینه نازراندن، کو دبیته نه گه ری بیره اته قا رویدانه کا رابردوو، کو په یوه ندی
ناقبه را هه ردوو رویداناندا (کهفن و نوی) دروست دبیت. ^{۶۶} وه کی (هاجانی) قی چه ندی
خویا دکه ت: ((- زه رۆ خوه زی نه ز و تو هه ردو ل بهر ده ری مالا خوه مرbane، نه م
نه که فته بانه بهر دیوارین خه لکی.))^{۶۷}

ه- شه پۆلی هۆش:

مه بهست پی ئه وه جو ره تی که لییه ک دناقبه را شه پۆلی هۆش و مۆنۆلۆگا
راسته وخو هه یه ، لی ئه ق ته کنیکه چه ند مه رجه ک هه نه ((هه له ی زمانی کردن و ، په یوه

ته کنیکا فه گیرانی
رووکه ه

وه ریه، پوهنی دده نه فه کوبین
و وه ر کیرتین مرۆقابه تی و زانستی

ژماره 1 هه سینا ۲۰۱۱

نه کردنی دستووری ریژمانی و به کارنه هیئانی خالبه ندی و تیکه لکردنی بیره کانه به سهر
یهك دا))^{٦٨}.

١٠- خهون :

ئهفهژی ته کنیکه که ژ ته کنیکین فه گیرانی، یه کهم کهس ئهفه ته کنیکه بکار
ئینا (جه میل سانب) بوو د چیرۆکا (له خهوما). ژ تایبه تمه ندیین قی ته کنیکه ((کاره کتهر
له خهون دا دوو کاتی هه یه: کاتیکی فیزیکی، ئه وه یه که وه کو له شیک له کاتی
خهوتنه که دا، کاره کتهر له کاتی سهر زهوی دا دهژی (خهوتوه) "به لام ئه وه کاته ی که
خهونه که ی تیادا ده بینیت و روودا و ری ده کات و لهش ههر له کاته فیزیکیه که ی سهر
زهوی دایه "له گهل" ئه مه دا، کاته زهینی یه دهروونی یه که، گۆرانیکی تری به سهر دا دیت و
ده بیته ده ریایه ک و دابراو له کاتی فیزیای و ته نانه ت ئه وه کاته ش که له (مۆنۆلۆگی
راسته و خو و ناراسته و خوژی ناوه وه) دا رووده ات "چونکه له ویدا، کارکتهر (به خه به ره،
نه خه وتوه) چاو، گوپه هه سته کان، کارده کهن، ته نیا ئه وه نده یه کارکتهر قسه ناکات، و
نوسهر ناخی ده خوینیته وه...))^{٦٩} دخی جوری فه گیرانی دا ههر دوو ناخین نقیسه ری و
کاره کتهر تیکه لی ههفه دهن و نقیسه ری ژ دبیته کاره کتهری دووی دسه رجه م
رویداناندا "رهنگه ئه کتیف تر بیت ژ کاره کتهری سهره کی" چونکی ل جهی کاره کتهری
سهره کی ژی دناخیت.

١١- فه گیرانا به رهفه پیشفه (ده ستپیشخه ری (الاستباق)) :

ئهفه ته کنیکه ده یته بکارئینان بو ووروژاندنا ههرا خوینهری، به ری
رویدانا رویدانه کی ده یته، ((ده ستپیشخه ری کرده یه کی گیرانه وه یه به هیئانه وه ی
رووداویک که دیت یان نامه زه یه کی پیش کاتی خوژی بو ده کریت، که له ره خنه ی ته قلیدی
دا پیی ده گوتریت پیش روودا و که وتن - سبق الاحداث))^{٧٠}

١٢- هه والین رادیوی و ته له فزیونی :

مه به ست پی (هویه ک بو به ره ده وام دان به گیرانه وه و په ره سه ندنی ره وتی
گیرانه وه که له ناو چیرۆکا))^{٧١}.

ته کنیکه
فه گیرانی
روگه ه

په ره یه، پوهنی دده نه له توپین
و وه رگیرانین مرقابه نی و زانسی

ژماره ١ هه لئینا ٢٠١١

١٣- بروسکه د فه گيرانيډا:

نه فه ژى ته کنیکه کادییه، و ژ تاییه تمه نديين وى ((وارهيئانه له رسته ى دريژ دريژى قه به و خاو خلیچک و وهسفی دريژ لادان له ريچکه ى رووداوى سه ره کى پهل هاويشتن به زور لادا...))^{٧٢} ليړه دا مه به ست پى نه وه کو نقيسه ر چراتى بکار بينت ،وه کو مه ئامازه پيدايه کو (چر) بنه مايه که ژ بنه مايين کورته چيروکى.

١٤- ته کنیکا سترانيين فولکلورى (بکارنيانان پارچه بين شعری):

بريتيه ژ (بکارنيانان پارچين شعری نه د فه گيرانا چيروکيډا، نه ف چنده نيژيکى وى فه گيرانييه نه وال ده ف سترانييژين فلکلورى ده يته بکارنيانان ده مى فه گيرانا سه رهاتييه کى ب ستران ،يه که م جار نه و سسه رهاتي بى ستران ده يته وه کو چيروک ده يته گوتن و پاشى سترانييژ وه کو ستران دييژيت، ب قى رهنگى ستران پارچه پارچه ده يته گوتنو چيروک نقيس مفای ژ وى چهندي ديتيه)^{٧٣} .

١٥- تيبينين نقيسينى:

لقيريدا ((نهم ته کنیکه له په راويژ يان له پيش ده ستپيکر دنى چيروک دهنوسريت که چيروک نووس به هويه وه ره وتى گيرانه وه به ره و پيش ده بات يا خود زانيارى سه باره ت به چيروک که پيشکه ش ده کات))^{٧٤} .

په راويژ

- ١- عبدالله اكرين، تأثير الفكر القومي على تطور القصة القصيرة الكردية ١٩٦٠-١٩٧٠، ترجمة: احمد شوكت، الطبعة الاولى، مطبعة جامعة صلاح الدين، هوليير، ٢٠٠٠، ص (٦٣).
- ٢- حسين القبانى، فن كتابة القصة، الطبعة الثالثة، دار الجبل، بيروت، ١٩٧٩، ص (١١).
- ٣- على جواد طاهر، مقدمة في النقد الادبي، الطبعة الثانية، المؤسسة العربية للدراسات والنشر، منشورات المكتبة العالمية، بغداد، ١٩٨٣، ص (٢٤٣).
- ٤- ايناس محمود أبو سالم، اتجاهات القصة القصيرة في الاردن، مطبعة روزنا، دار الكندي للنشر والتوزيع، الاردن، ٢٠٠٤، ص (٢٦) .
- ٥- على جواد طاهر، مقدمة في النقد الادبي، ص (٢٤٤ و ٢٤٥).

* ل پشکا نيکى ، ته و ه را چارى ب تير و ته سه لى هاتيه به حس کرن.

- ٦- على جواد طاهر، مقدمة في النقد الادبي، ص(٢٤٨).
- ٧- مجدي وهبة، معجم مصطلحات الادب، بيروت، ١٩٧٤، ص(٥١٨).
- ههروه ها پروانه:
- رشاد رشدي، فن القصة القصيرة، المطبعة الفنية الحديثة، مكتبة الانجلو المصرية، القاهرة، ١٩٧٠، ص(٨-١٠).
- 8- WWW.Google.com Egypt.ht مصر (عناصرها و شروطها) _
- ٩ - نهفيسا نيسماعيل ، تهنیکا فه گيراني دكتورته چيروكي فازل عوميري دا، چاپا نيكي، چاپانا هوار، دهوك، ٢٠٠٥، ل(٣٠-٣١).
- 10- WWW.Google.com (عناصرها و شروطها) _
- ١١ - ره مهزان جه جي قادر، جه د رومانان كوردي يا ده قهرا به هدينان دا، چاپا نيكي، چاپانا هوار، دهوك، ٢٠٠٦، ل(٣٢).
- ١٢ - نهوزت نه جه د عوسمان زيباري، ره گهزه كاني چيروكي له داستاني (مهم و زين) ي خاني دا، نامه ي دكتوراه، زانكوي به غدا، كوليتي پهروه ده ي (ابن الرشيد)، ١٩٩٩، ل(١٠١).
- ههروه ها پروانه:
- الدين موير، بناء الرواية، ترجمة: ابراهيم الصريفي، مراجعة: عبدالقادر القط، دار الجبل للطباعة، بدون مكان وسنة الطبع، ص(٦١-٨٦).
- ١٣ - نهجم خالد نجمه ددين نه لوهني، بيناي كات له سي نمونه ي رومانان كوردي دا زاني گه ل، شار، راز، نامه ي دكتورا، زانكوي سه لاهه ددين، هه وليتر، ٢٠٠٣، ل(١٨).
- ١٤ - هه مان سه چاوه، ل(١٩).
- 15 - WWW.Google.com ما الفرق بين القصة القصيرة والرواية
- 16- <http://www.almassrawy.com/forum/showthread.php?p=12636>
- 17 - <http://www.bnotat.net/vb/showthread.php?t=93338>
- 18 - <http://www.almassrawy.com/forum/showthread.php?p=12636>
- 19 - WWW.Google.com فن القصة القصيرة - منتديات بوابة العرب
- 20- <http://www.almassrawy.com/forum/showthread.php?p=12636>
- 21 - WWW.Google.com فن القصة القصيرة - منتديات بوابة العرب
- 22 - <http://mtmza.net/vb/showthread.php?t=14425>
- 23 - <http://www.al-ramady.com/vb/showthread.php?t=14923>
- 24 - <http://mtmza.net/vb/showthread.php?t=14425>
- 25 - <http://www.anaqamaghribia.com/vb/showthread.php?t=6565>
- 26 - <http://www.al-ramady.com/vb/showthread.php?t=14923>

- ٢٧ - جبور عبد النور، المعجم الادبي، الطبعة الاولى، دار العلم للملايين، ١٩٧٩، ص (١٣٩).
- ٢٨ - فاجل نقام الدين، فهرهنگى نهستيره گهشه ، چاپا دووى، وه زارهنى په روه رده، ١٩٨٩، ل (٤٥٤).
- ٢٩ - نيراهيم قادر محمهد ، ليكولينه وهى كورته چيروكى كوردى له كوردستانى باشووردا (١٩٧٠-١٩٨٠)، نامهى دكتورا، زانكوى سه لاحه دين، كوليجى ناداب، هه وليتر، ١٩٩٧، ل (١٦٤).
- ٣٠ - عبد الملك مرتاض، فى نظرية الرواية بحث فى تقنيات السرد، مطابع الرسالة، كويت، ١٩٩٨، ص (٢٥٢).
- هترومسا بروانته:
- ١- فائق مصطفى و عبدالرضا على، فى النقد الادبى الحديث، الطبعة الاولى، وزارة التعليم العالى، ١٩٨٩، ص (١٣٧).
- ٢- سمير المرزوقى، مدخل الى نظرية القصة تحليلا و تطبيقا، دار الشؤون الثقافية العامة، بغداد، ١٩٨٦، ص (٧٤).
- ٣- جيرمي هوثرورون، مدخل لدراسة الرواية ، ترجمة: غازى درويش عطية ،مراجعة: سلمان داود الواسطى، وزارة الثقافية و الاعلام، بغداد، ١٩٩٦، ص (٤٧).
- ٣١ - عدنان خالد عبدالله النقد التطبيقى التحليلى ، الطبعة الاولى، مطابع دار الشؤون الثقافية العامة، بغداد، ١٩٨٦، ص (٨٥).
- ٣٢ - نيراهيم قادر محمهد ، ليكولينه وهى كورته چيروكى كوردى له كوردستانى باشووردا (١٩٧٠-١٩٨٠)، ل (١٦٤).
- ٣٣ - عبد الملك مرتاض، فى نظرية الرواية بحث فى تقنيات السرد، ص (١٥٣-١٥٨).
- ٣٤ - نيسماعيل سليمان هاجانى ، مهيدانا كووچكان (بيلافا پيرۆز)، ل (١٣٧-١٣٨).
- ٣٥ - نيسماعيل سليمان هاجانى ، مهيدانا كووچكان (رهشكو)، ل (١٠٩-١١٠).
- ٣٦ - نيسماعيل سليمان هاجانى ، مهيدانا كووچكان (زه لامي كورت)، ل (١٢١-١٢٢).
- ٣٧ - نهوزته نهحمهد عوسمان زيبارى، رهگهزه كانى چيروك له داستانى (مهم و زين)ى خانى دا ، ل (١٣٤).
- ٣٨ - نيسماعيل سليمان هاجانى ، مهيدانا كووچكان (فلمه كى هندى)، چاپا نيكي، چانجانا هوار، دهوك، ٢٠٠٨، ل (٩٣).
- ٣٩ - نهوزته نهحمهد عوسمان زيبارى، رهگهزه كانى چيروك له داستانى (مهم و زين)ى خانى دا ، ل (١٣٥).

- ٤٠- تزفتان تودووروف، "الانشائية الهيكلية"، ترجمة عن الفرنسية: مصطفى التواني، مجلة الثقافة الأجنبية، دار الجاحظ للنشر، بغداد، العدد (٣)، السنة الثانية، ١٩٨٢، ص (١٣).
- ٤١- نيسماعيل سليمان هاجاني، مهيدانا كوچكان (كاوار)، ل (١٠٥).
- ٤٢ - نهوزت نه محمد عوسمان زيتباري، ره گهزه كاني چيرۆك له داستاني (مهم و زين) ي خاني دا، ل (١٣٥).
- ٤٣ - نيسماعيل سليمان هاجاني، مهيدانا كوچكان (بييزان گول و گوله خش پيتكفه دوهرن)، ل (٩٠).
- ٤٤- تيراهيم قادر محمد، ليتكوليتنه وهى كورته چيرۆكى كوردى له كوردستاني باشوردا، ل (١٨٠) (١٩٧٠-١٩٨٠).
- ٤٥ - نيسماعيل سليمان هاجاني، مهيدانا كوچكان (نهوى يارى ب داوى ناني)، ل (١٩-٢٦).
- ٤٦- تيراهيم قادر محمد، ليتكوليتنه وهى كورته چيرۆكى كوردى له كوردستاني باشوردا، ل (١٨٠) (١٩٧٠-١٩٨٠).
- ٤٧ - نيسماعيل سليمان هاجاني، مهيدانا كوچكان (كاوار)، ل (٥١).
- ٤٨ - نه فيسا نيسماعيل، ته كنিকা فه گيتراني دكورته چيرۆكى فازل عومهرى دا، ل (١٣٥).
- ٤٩- نيسماعيل سليمان هاجاني، مهيدانا كوچكان (كۆسه)، ل (١٣٣).
- ٥٠ - پهرتيز سابير، بنياتي هونهري چيرۆكى كوردى، ده زگاي چاپ و په خشي سهردهم، سليمانى، ٢٠٠١، ل (٢٤٣).
- ٥١ - عدنان خالد عبدالله النقد التطبيقي التحليلي، ص (٨٧-٩٠).
- ٥٢ - پهرتيز سابير، بنياتي هونهري چيرۆكى كوردى، ل (٢٤٣).
- ٥٣ - نيسماعيل سليمان هاجاني، مهيدانا كوچكان (شه فه كا ب تنى)، ل (٦٦).
- ٥٤ - نه فيسا نيسماعيل، ته كنিকা فه گيتراني دكورته چيرۆكى فازل عومهرى دا، ل (٩٤).
- ٥٥ - نيسماعيل سليمان هاجاني، مهيدانا كوچكان (كاوار)، ل (١٠٤).
- ٥٦ - تيراهيم قادر محمد، ليتكوليتنه وهى كورته چيرۆكى كوردى له كوردستاني باشوردا، ل (١٨٨) (١٩٧٠-١٩٨٠).
- ٥٧ - هه مان سهرچاوه، ل (١٨٩).
- ٥٨ - نيسماعيل سليمان هاجاني، مهيدانا كوچكان (زه لامى كوت)، ل (١٢٧-١٢٨).
- ٥٩ - روبرت همفرى، تيار الوعى فى الرواية الحديثة، ترجمة: محمود الربيعى، الطبعة القانية، دار المعارف بمصر، ١٩٧٥، ص (٤٤).
- ٦٠ - هه مان سهرچاوه، ص (٤٤).
- ٦١ - نيسماعيل سليمان هاجاني، مهيدانا كوچكان (مهيدانا كوچكان)، ل (١٣).

- ٦٢ - روبرت همفري، تيار الوعى فى الرواية الحديثة، ص(٤٩).
- ٦٣ - نيسماعيل سليمان هاجانى، مهيدانا كوچكان (زه لامى كورت)، ل(١١٩).
- ٦٤ - نيراهيم قادر محمد، ليكولتته وهى كورته چيرۆكى كوردى له كوردستانى باشوردا (١٩٧٠-١٩٨٠)، ل(١٩٨).
- ٦٥ - نيسماعيل سليمان هاجانى، مهيدانا كوچكان (تول چ و چ دگه رى؟)، ل(٣٦).
- ٦٦ - نيراهيم قادر محمد، ليكولتته وهى كورته چيرۆكى كوردى له كوردستانى باشوردا (١٩٧٠-١٩٨٠)، ل(١٩٩).
- ٦٧ - نيسماعيل سليمان هاجانى، مهيدانا كوچكان (مهيدانا كوچكان)، ل(١٢).
- ٦٨ - نيراهيم قادر محمد، ليكولتته وهى كورته چيرۆكى كوردى له كوردستانى باشوردا (١٩٧٠-١٩٨٠)، ل(١٩٥-١٩٦).
- ٦٩ - هه مان سه رچاوه، ل(١٧٥).
- ٧٠ - نيراهيم قادر محمد، ليكولتته وهى كورته چيرۆكى كوردى له كوردستانى باشوردا (١٩٧٠-١٩٨٠)، ل(١٨٥).
- ٧١ - هه مان سه رچاوه، ل(١٨٤).
- ٧٢ - هه مان سه رچاوه، ل(١٩١).
- ٧٣ - نه فيسا نيسماعيل، ته كنিকা فه گيرانى د كورته چيرۆكى فازل عومهرى دا، ل(١٢٧).
- ٧٤ - نيراهيم قادر محمد، ليكولتته وهى كورته چيرۆكى كوردى له كوردستانى باشوردا (١٩٧٠-١٩٨٠)، ل(١٨٤).

ليستا ژنده ران

١- به زمانى كوردى:

أ- په رتوك:

١. نيراهيم قادر محمد، ليكولتته وهى كورته چيرۆكى كوردى له كوردستانى باشوردا (١٩٧٠-١٩٨٠)، نامه ي دكتورا، زانكوى سه لاهه دين، كوليچى ئاداب، هه وليز، ١٩٩٧.
٢. نيسماعيل سليمان هاجانى، مهيدانا

ته كنিকা فه گيرانى

رووكه ه

وه ريزه، پوهنى دده نه فه كونين
وهه ريزين مرۆفهي و زانستى

ژماره ١ هه شينا ٢٠١١

٣. كووچكان، چاپا ئيكي، چاپخانا هاوار، دهوك، ٢٠٠٨.
 ٤. پهريز ساپير، بنياتي هونهري چيروكي كوردى، دهزگاي چاپ و په خشى سهردهم، سليمانى، ٢٠٠١.
 ٥. رههزان هه جى قادر، جه د روماننا كوردى يا دهقرا بههدينان دا، چاپا ئيكي، چاپخانا هاوار، دهوك، ٢٠٠٦.
 ٦. فاجل نقام الدين، فه رههنگى تهستيره گهشه، چاپا دووى، وهزارهتى پهروهرد، ١٩٨٩.
 ٧. نهفيسائيسماعيل، تهكنيكافه گيرانى دكورته چيروكين فازل عومهري دا، چاپا ئيكي، چاپخانا هاوار، دهوك، ٢٠٠٥.
- ب- ناما دكتورا:

٨. نهجم خالد نجمه ددين تهلوهنى، بيناي كات له سى نمونهى رومانى كوردى دا ژانى گهل، شار، راز، نامهى دكتورا، زانكوى سه لاهه ددين، ههولير، ٢٠٠٣.
٩. نهوزهت نهجمه د عوسمان زيبارى، رهگهزه كانى چيروك له داستانى (مهم و زين)ى خانى دا، نامهى دكتورا، زانكوى بهغدا، كوليتري پهروهردى (ابن الرشيد)، ١٩٩٩.

٢- به زمانى عه ره بى:

أ- په رتوك:

١٠. ادوين موير، بناء الرواية، ترجمة: ابراهيم الصريفي، مراجعة: عبدالقادر القط، دار الجبل للطباعة، بدون مكان وسنة الطبع.
١١. ايناس محمود أبو سالم، اتجاهات القصة القصيرة في الاردن، مطبعة الروزنا، دار الكندي للنشر والتوزيع، الاردن، ٢٠٠٤.
١٢. جبور عبد النور، المعجم الادبي، الطبعة الاولى، دار العلم للملايين، ١٩٧٩.
١٣. جيرمي هوثرورون، مدخل لدراسة الرواية، ترجمة: غازى درويش عطية، مراجعة: سلمان داود الواسطى، وزارة الثقافية و الاعلام، بغداد، ١٩٩٦.

تهكنيكافه گيرانى
رووگهه

پهريزه، پوهنهى ددنه له كوچين
و وهركيرائين مرقابهنى و زانسنى

ژماره ١ ههقينا ٢٠١١

١٤. حسين القباني، فن كتابة القصة، الطبعة الثالثة، دار الجبل، بيروت، ١٩٧٩.
١٥. رشاد رشدي، فن القصة القصيرة، المطبعة الفنية الحديثة، مكتبة الانجلو المصرية، القاهرة، ١٩٧٠.
١٦. روبرت همفري، تيار الوعي في الرواية الحديثة، ترجمة: محمود الربيعي، الطبعة الثانية، دار المعارف بمصر، ١٩٧٠.
١٧. سمير المرزوقي، مدخل الى نظرية القصة تحليلا وتطبيقا، دار الشؤون الثقافية العامة، بغداد، ١٩٨٦.
١٨. عبد الملك مرتاض، في نظرية الرواية بحث في تقنيات السرد، مطابع الرسالة، الكويت، ١٩٩٨.
١٩. عبدالله اكرين، تأثير الفكر القومي على تطور القصة القصيرة الكردية ١٩٦٠-١٩٧٠، ترجمة: احمد شوكت، الطبعة الاولى، مطبعة جامعة صلاح الدين، ههولير، ٢٠٠٠.
٢٠. عدنان خالد عبدالله النقد التطبيقي التحليلي، الطبعة الاولى، مطابع دار الشؤون الثقافية العامة، بغداد، ١٩٨٦.
٢١. علي جواد طاهر، مقدمة في النقد الادبي، الطبعة الثانية، المؤسسة العربية للدراسات والنشر، منشورات المكتبة العالمية، بغداد، ١٩٨٣.
٢٢. فائق مصطفى و عبدالرضا علي، في النقد الادبي الحديث، الطبعة الاولى، وزارة التعليم العالي، ١٩٨٩.
٢٣. مجدي وهبة، معجم مصطلحات الادب، بيروت، ١٩٧٤.

ب- كۆفار:

٢٤. تزفتان تودوروف، "الانشائية الهيكلية"، ترجمة عن الفرنسية: مصطفى التواني، مجلة الثقافة الاجنبية، دار الجاحظ للنشر، بغداد، العدد (٣)، السنة الثانية، ١٩٨٢.

٣- مالمپهريين ئينترنيتي:

تەكنینكا ڤهگیرانی

رووگهه

وهزیه، پوهنهی ددهنه فه کۆلین
ووهر کۆلین مرۆڤهتی و زانستی

ژماره ١ هههینا ٢٠١١

<http://mtmza.net/vb/showthread.php?t=14425>
<http://www.almassrawy.com/forum/showthread.php?p=12636>
<http://www.almassrawy.com/forum/showthread.php?p=12636>
<http://www.al-ramady.com/vb/showthread.php?t=14923>
<http://www.anaqamaghribia.com/vb/showthread.php?t=6565>
<http://www.bnotat.net/vb/showthread.php?t=93338>
WWW.Google.com القصة القصيره... (عناصرها و شروطها
WWW.Google.com ما الفرق بين القصة القصيرة والرواية.
WWW.Google.com فن القصة القصيرة- منتديات بوابة العرب
WWW.Google.com القصة القصيره_ (عناصرها و شروطها)_ مصر Egypt.ht

تەکنیکەکانی ئەگێرانی

رووگەھ

پەرزێه، پوئەتی ددەتە ئەتۆبەن
و پەزێرانی مەزەبەتی و زانستی

ژمارە 1 هەفتینا 2011